

zaaknummer 2012 T 768

Datum beslissing 18 juli 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsoptvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. N.M.J. Bastiaans, advocaat te Amersfoort,

tegen:

(wijlen) [naam],
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven in de periode [maand] [jaar] tot [maand] [jaar]
pastoor te [plaats].

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 23 februari 2012. Op 23 april 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van [naam] vicekanselier bisdom van Breda.

Op 21 juni 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is niet verschenen. Namens klager is zijn juridisch adviseur mr. N.M.J. Bastiaans verschenen. Namens het Bisdom zijn verschenen [naam], vicekanselier Bisdom Breda en [naam].

2. De klacht

2.1. Klager is als 13-14 jarige jongen, in de periode 1989 tot en met 1990, door aangeklaagde misbruikt in de pastorie te [plaats]. Klager werd door aangeklaagde bij hem thuis uitgenodigd. Daar mocht klager televisie kijken en kreeg hij cola. Klager stelt tijdens een van deze bezoeken bedwelmd te zijn. Toen hij weer bijkwam merkte hij dat er bloed in zijn onderbroek zat en had hij pijn aan zijn achterste, welke pijn een week aanhield. Klager heeft hieraan de conclusie verbonden dat hij door aangeklaagde anaal gepenetreerd was.

In het klaagschrift wordt verwezen naar een vonnis van de rechtbank [plaats] d.d. [datum], waarin door de rechtbank bewezen is verklaard dat aangeklaagde in de periode van 1 augustus

1989 tot 1 mei 1990 meermalen ontuchtige handelingen met klager heeft gepleegd, bestaande uit het telkens opzettelijk ontuchtig wrijven over de blote penis van klager. Ook is verwezen naar een verklaring die aangeklaagde ten overstaan van de rechtbank [plaats] heeft afgelegd. Bij deze gelegenheid heeft aangeklaagde verklaard dat hij in 1987 of 1988 vijf of zes keer seksueel contact heeft gehad met klager. Het seksueel contact zou, aldus aangeklaagde bestaan hebben uit het betasten van hoofdzakelijk de penis van klager. Voorts is in het klaagschrift gewezen op de verklaring van getuige [naam] waarin deze getuige stelt 'dat [klager] vertelde dat hij steeds door de pastoor werd afgerukt' en zakgeld van aangeklaagde kreeg.

2.2. Door het gebeurde als omschreven onder 2.1 heeft klager een geestelijke klap gehad. Zijn schoolprestaties leidde hieronder en klager werd nageroepen met 'he pastoortje'. Door deze pesterijen is klager verhuisd naar [plaats]. Ook in later relaties is klager, als gevolg van het misbruik, door zijn relaties gebruikt.

2.3. Klager wenst dat zijn klacht, in het bijzonder betreffende de verkrachting, gegrond wordt verklaard.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. [Vicekanselier] heeft in zijn reactie gesteld dat het Bisdom ermee bekend is dat aangeklaagde seksueel misbruik heeft gepleegd tijdens de uitoefening van zijn functie. Door [vicekanselier] is verwezen naar het vonnis d.d. [datum] van de rechtbank [plaats], waarbij aangeklaagde is veroordeeld tot een voorwaardelijke gevangenisstraf voor de duur van vier maanden met een proeftijd van twee jaren en het verrichten van onbetaalde arbeid ten algemene nutte van 160 uren, wegens het meermalen plegen van ontuchtige handelingen ten aanzien van onder andere klager.

Wel heeft [vicekanselier] een kanttekening geplaatst bij de aantijging dat aangeklaagde klager gedrogeerd zou hebben en anaal gepenetreerd zou hebben. Aangeklaagde heeft deze beschuldigingen altijd ten stelligste ontkend, waaronder onder ede ten overstaan van de rechtbank [plaats] tijdens een voorlopig getuigenverhoor in [maand] [jaar], maar ook tijdens politieverhoren in [jaar] heeft aangeklaagde deze beschuldigingen altijd ver van zich geworpen.

[Vicekanselier] heeft ter zitting aangegeven dat het vast staat dat aangeklaagde klager seksueel heeft misbruikt, voor zover het de handelingen betreft die aangeklaagde erkend heeft. Hiervoor heeft [vicekanselier] zijn excuses en spijt betuigd. Seksueel misbruik is iets dat de slachtoffers een leven lang met zich mee moeten dragen en te allen tijde afgekeurd moet worden.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-.K. Kerk (verder: de Procedure). Volgens artikel 3.1 moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk,

intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 3.1 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer drieëntwintig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Echter, wel heeft aangeklaagde in [jaar] bij de politie en, kort voor zijn overlijden, ten overstaan van de rechter van de rechtbank [plaats], een verklaring afgelegd waarin aangeklaagde bekend heeft klager seksueel misbruikt te hebben, welk misbruik heeft bestaan uit het betasten van de blote penis van klager. Aangeklaagde is voor het plegen van deze handelingen bij klager ook veroordeeld door de rechtbank van [plaats] bij vonnis d.d. [datum]. Daarbij wordt het verhaal van klager extra ondersteund door de verklaring van getuige [naam] waarin deze getuige stelt 'dat [klager] vertelde dat hij steeds door de pastoor werd afgerukt'.

Voor de Klachtencommissie is dan ook aannemelijk geworden dat aangeklaagde klager heeft gedwongen hem af te trekken en dat aangeklaagde klagers blote penis heeft betast. Dit heeft zich ten minste vijf of zes keer voorgedaan, gelet op de eigen verklaring van aangeklaagde.

Wat betreft de beschuldiging dat aangeklaagde klager gedrogeerd en vervolgens anaal gepenetreerd zou hebben, kan, voor zover dit al heeft plaatsgevonden, niet uitgesloten worden dat deze handelingen door onbekend gebleven derden zijn gepleegd. Uit de verklaringen die in het dossier zitten volgt immers dat er ook andere mannen bij aangeklaagde over de vloer kwamen die seksueel misbruik maakten van de daar aanwezige kinderen. In dit verband hecht de Klachtencommissie eraan op te merken dat door aangeklaagde herhaaldelijk, en in tegenstelling tot het seksueel misbruik dat hij wel bekend heeft, is verklaard dat hij klager nooit gedrogeerd heeft en een afkeer heeft van anale penetratie, omdat dit met pijn gepaard gaat en de kans op besmetting (*de Klachtencommissie begrijpt besmetting met een seksueel overdraagbare aandoening*) groot is.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 13 à 14 jaar oud. Aangeklaagde nodigde klager bij hem thuis uit. Klager mocht dan televisie kijken en kreeg cola. Blijkens de verklaring van getuige [naam] ontving klager ook zakgeld van aangeklaagde.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. [Vicekanselier] heeft daartoe gepoogd een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen. Klager was echter niet ter zitting aanwezig om deze woorden in persoon tot zich te nemen.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Bisschop van Breda de klacht gegrond te verklaren, het misbruik te erkennen en oprecht spijt te betuigen voor het leed dat klager is aangedaan.

Dit advies is vastgesteld op 18 juli 2012 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. L.P. Stapel griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager, aangeklaagde en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden. Op grond van art. 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Bisschop van Breda en aan klager verzonden.

Op grond van art. 21.1 van de Procedure stelt de Bisschop binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 21.3 van de Procedure geeft de Bisschop daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Bisschop.